

Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Haridus- ja Teadusministeerium
hm@hm.ee

Meie 27.05.2020 nr 4/129

Pöördumine seoses õppimiseks mõeldud elamisloa kasutamisega kattevarjuna töörandele

Lugupeetud Mart Helme ja Mailis Reps!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) pöördub Siseministeeriumi ning Haridus- ja Teadusministeeriumi poole, et saada ülevaadet selle kohta, kui paljud välisüliõpilased kasutavad elamisluba õppimiseks kattevarjuna töörandele. Ülevaate saamine on vajalik selleks, et hinnata, kui suur on see probleem ning kas probleemi lahendamiseks on seaduse muutmise ikka hädavajalik. Märgime, et siiani ei ole meil õnnestunud probleemi ulatuse kohta adekvaatset hinnangut hankida.

Siseministeerium saatis 18.12.2019 kooskõlastusringile välismaalaste seaduse ja õpetoetuste ja õppelaenu seaduse muutmise seaduse eelnõu, milles sisaldus ka välisüliõpilaste töötamise ajaline piirang. Eelnõu nägi ette, et välismaalane, kellele on antud elamisluba õppimiseks, võib Eestis töötada kuni 16 tundi nädalas tingimusel, et töötamine ei takista õppimist. Eelnõu seletuskirjas toodi välja, et selle muudatuse eesmärk on välistada olukorda, kus elamisluba õppimiseks kasutatakse kattevarjuna töörandele. Ajakirjanduse vahendusel on meieni jõudnud info, et Siseministeerium soovib välisüliõpilaste töötamise ajalist piirangut sisaldava eelnõuga edasi liikuda.

Kuna eelnõu seletuskirjas ei olnud selgitusi selle kohta, kui suur osa välisüliõpilastest kasutab elamisluba õppimiseks kattevarjuna töörandele ning miks ei piisa probleemi lahendamiseks välismaalaste seaduses sisalduvast õigusest tunnistada kehtetuks välismaalase elamisluba õppimiseks, kui välismaalane väärkasutab elamisluba, siis palume Siseministeeriumi ning Haridus- ja Teadusministeeriumilt vastuseid järgmistele küsimustele:

- 1. Mitu välisüliõpilast, kel on elamisluba õppimiseks, on Eestis õppinud viimase viie aasta jooksul?** Soovime statistikat iga aasta kohta eraldi.
- 2. Kui suur osa elamisloaga õppivatest välisüliõpilastest on õppimise kõrvalt Eestis ka töötanud töölepinguga või teenust osutades ning andmeid või objektiivset hinnangut nende töökoormuse osas?** Soovime statistikat viie viimase aasta kohta iga aasta lõikes.
- 3. Kui paljude välisüliõpilaste elamisluba õppimiseks on tunnistatud kehtetuks viimase viia aasta jooksul?** Soovime statistikat iga aasta kohta eraldi ja võimalusel eraldi kehtetuks tunnistamise aluste lõikes.

4. **Kui paljud välisüliõpilased, kelle elamisluba õppimiseks tunnistati kehtetuks viimase viia aasta jooksul, töötasid Eestis elamisloa kehtetuks tunnistamise ajal? Soovime statistikat iga aasta kohta eraldi.**
5. **Millistel põhjustel on välisüliõpilaste elamisluba õppimiseks tunnistatud kehtetuks viimase viia aasta jooksul? Kui suur osa elamislubasid õppimiseks on tunnistatud kehtetuks seoses sellega, et elamisluba õppimiseks kasutati kattevarjuna töörandele või muul põhjusel, kus võis eeldada, et õppimise asemel osutati tasulisi teenuseid või tehti tööd? Soovime statistikat iga aasta kohta eraldi.**
6. **Kui kaua saab välismaalane elamisluba õppimiseks väärkasutada (ei täida õppekava nõutavas ulatuses või katkestab õppimise) ja töötada Eestis, enne kui välismaalase elamisluba tunnistatakse kehtetuks?**

Kaubanduskoda on seisukohal, et kui välismaalane, kel on elamisluba õppimiseks, täidab õppekava nõutavas ulatuses ja töötab samal ajal, siis toob ta Eesti ühiskonnale kasu, mitte kahju ning tegemist ei ole elamisloa väärkasutamisega ja selliste välismaalaste töötamist ei ole mõistlik piirata. Samas kui välismaalane väärkasutab elamisluba õppimiseks ning kasutab seda kattevarjuna töörandele, siis peab riik ilma viivituseeta välismaalase elamisloa kehtetuks tunnistama. Välismaalaste seadus välistab meie hinnangul olukorra, kus riik ei saa viivitamatult elamisluba õppimiseks kehtetuks tunnistada, kui välisüliõpilane ei täida õppekava nõutavas ulatuses või katkestab õppimise. Seetõttu puudub meie hinnangul igasugune vajadus kõikide välisüliõpilaste, kes viibivad Eestis elamisluba õppimiseks alusel, töötamise aega või tasu või muid tingimusi piirata.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070